

om mooi weer bidden, maar het zou toch wel kunnen zijn, dat het beter was, als we morgen niet uitgingen."

In elk geval, het was verblijdend voor mij, die het zaad heb te zaaien en die dat moet doen, zoals wij allen, vaders en moeders, onderwijzers en leeraars, op hope, dat het toch wel bleek, dat er eens een zaadje ontkiemt, en dat niet alles in den wind gezaaid wordt. En de moeder verheugde zich ook zeer daarover en zei, met een zinspeling op den in Duitschland gevoerden schoolstrijd: „En nu zouden we genoeg moeten nemen met een godsdienstlooze school."

Gelukkig is het ook in Duitschland nog zoover niet, en zal het wel niet zoover komen, al zal er nog veel gestreden moeten worden, voor men in Duitschland zoo ver is, als in ons land. Maar wij hebben er een kleine eeuw voor moeten vechten en... „Recht liebst du erst, was einmal schien verloren." ☒

En de kleine Holga?

Hoe meer ik er over nadacht, hoe meer ik moest zeggen, dat ze van haar standpunt, van het gezichtspunt van een driejarig-menschenverstand, heel goed had gebeden. Is het eigenlijk niet natuurlijk te bidden: „Heer, doe het nu alsjeblieft eens zoo als ik het graag zou willen." Kan men van een driejarig kind iets anders verwachten dan deze houding van een natuurlijk mensch? En zeg me nu eens eerlijk, of deze houding niet nog maar al te vaak, niet in zulke woorden uitgedrukt, maar toch metterdaad, onze houding is, vaak, wanneer wij bidden.

En onze opvoedingstaak is niet, hier en daar wat te verbeteren, maar veel meer ons in den weg te stellen, waarop God werkt. Hij plaatst den ganschen mensch op een ander standpunt. Hij geeft geen ver-

betering, maar Hij schenkt *Levensvernieuwing*. En als die gegeven is, dan treedt van zelf in de plaats van het natuurlijke IK het Goddelijke G I J. En in plaats van: „Mijn wil geschiede," klinkt het ootmoedig en ge-loovig: „Niet mijn wil, maar Uw wil geschiede." D.

TER BEVORDERING VAN BIJBELKENNIS

Moria.

Gen. 22 : 2: Neem nu uw zoon . . . Izak, en ga heen naar het land Moria.

De berg, waar Abraham Izak moest offeren, is geweest Moria, de latere tempelberg.

Nu was er in Abrahams dagen reeds een koning van Jeruzalem, een bewijs dat Jeruzalem toen reeds een stad was.

Hoe zijn nu deze beide gegevens te rijmen?

Het antwoord vindt men, door te letten op de ligging van het oude Jeruzalem. Dwars daardoor liep, wat men wel eens noemt het Kaasmakersdal.

Aan de Oostzijde daarvan lag de moeilijk toegankelijke heuvel Sion. Op dien heuvel moeten wij zeer waarschijnlijk de oudste nederzetting der Kanaänieten zoeken; daar lag hun burcht.

Tegenover die burcht, aan de Westzijde van het dal, vormde zich een open nederzetting. Zoo iets hebben wij in ons land ook gehad. Bij het ontstaan van Nijmegen vormde zich onder de bescherming van het Valkhof een visschersdorp langs de Waal.

Die beiden, Sion met de marktplaats, vormden de stad van Melchizedek.

Moria lag ook aan de Oostzijde, maar Noordelijk van Sion. Het was in Abrahams dagen en ook lang daarna nog onbebouwd — denk aan den dorschvloer van Arauna. Eerst door Salomo is dit deel bij de stad getrokken.

r.

s.

☒ Dat het in 1928 aan de Theemsoevers nog niet anders is, bewijst bovenstaande foto, genomen op ongeveer dezelfde plek, als in 1869 de teekening werd gemaakt.